

Je 1956
8

CALVOERIUS
DE VERITATE
HISTORIE CHRISTI
CIC ICOC XXXIX.

שאלות ותשובות

פון דעם מאת דער העטה פֿון אטיח
נדפס בשנת תצ"ט :

שאלה א'

פֿרלייח עט ויר • גאט אונֿ רומ • דאס
צוילט זאגי : קענן דיא יודן ניכט ספרעכֿן •
דיא קריסטן המבן דאז יעניגי • וואס פֿון
קריסטאז גיזאגט אונֿ גיפרערדיגט ווירד •
ערדיכטיט :

וואן דען יודן דאז פֿרייא שטיט לז זאגן •
ווא קענן אויך דיא מינים אונֿ גאטס
לעטטליכי ליטי זאגן • וואס פֿון משה אונֿ
דעסן טאטן אונֿ וואנדערווערקן אין דער
תורה שטימ • זאלכט זייא פֿאן דען יודן
ערטיכטיט : זאלכר גסטאלט אבר בלייבט
קין מעשה אער אין דער וועלט פֿעשט •
אונֿ קאן מיר מויל זאלכי וואס אין צווייפל
ליהן • מוב אברהם • יצחק • יעקב • משה •
נאהרון • נון • ושלמה • ישעיה ומלכי ונז'
מיזאזס

X

4

שאלות ותשובות

מיהאזלס חין דער וועלט גווען : מול דע
 ניכט מליין . זאונדן מויך . מוב זאונסט
 קיינדי . קייניגי . פירסטן מול הערן . דער
 חין דער הגדה גדמכט ווירר . חין העולס
 מיהאזלס גווען . מוב זימ דערגלייכן קריגי
 גפירט . דערגלייכן מורדנוג גמחכט . דמי
 חדר יעני טמחט מול פעטטויג גכוימט . דמי
 חדר יעני גמחל מול קינד גהחכט . מול
 וואס דערגלייכן מונענדלייכן דינגט מער מיזט .
 דמ חיק קמן מיאר זמגן . וואן זמן זיך
 מויף ביכר . מורחלי רדלעלונג . דימ מויף
 קינדט קינד פמרטגילמלט . יום מויף דימ
 טמחט מול ווערק זעלבסט . וועלכי מויס
 זמלכן מורמלטן פמריכטונגן מול גטיכטן זמך
 הער ריהרט . בירופט . דמ קמן חיק טפדעכין
 פילייכט מיזט דעק ניכט מלומ . פילייכט
 מיזט דיו ניימרט מלומ ערדיכט מול ערשונרן
 זכו : גלייך ווימ חבר דיו חין ערסדעקליכר
 פרמל סוק פרטטמנד ווערי . מול ווימ
 דעמאך דער קריסטי וואס ביליג משה
 זנביאים גלויבן . מלומ וואס מויך מנקעגן
 דער יורי דען מסוטטלן מול מיומנגעליסטן
 גלויבן . וואן זימ סוק ישוע וואס זמגן חדר
 סרייבן . בפארט דמ זמלכט מליס היט דען
 ווייסמגונגן

ווייסמאגנגן דער גביאים פֿמלנקואן מיברמיין
 סטיאט • מונ פֿמלגליך וואו דאס ניכט וואר
 ווערי • וואס דיא ספוטטל מונ מיוואנגליסטן
 פֿון ישוע סרייבן • וואו הייטטי מויך דאס
 ניכט וואר זיין • וואס דיא גביאים פֿון דעס
 משיח • דעסן מורט • לייט • גיבורט • טון •
 לייבן • טטערבן האבן גווייסמאגט • מונ
 פשיטא • מלוא וועניג משה ונביאים האבן
 אורומך גהאבט וואס לו ערריכטן זיין וועלכט
 קיין גהונד גהאבט • עבן וואו וועניג האבן
 מויך דיא ספוטטל מונ מיוואנגליסטן אורומך
 גהאבט עטוואס לו ערריכטן • וואו דעס
 ניכט וואו ווערי • דאן זיא האסן יוא פֿון
 זאלער לערי ווערר עהרי נאך נולן • פֿילמעד
 וואר מיר למון • הונגר • דורסט • שיהל •
 שפאט מונ ענדליך מיין שיעליכר טויט •
 ווען זיא אלס דעסן • וואס זיא פֿון ישוע
 גלערט • ניכט ווערן גוויט גווען • וויא
 העטן לוועלן פֿראווי • הייליגי • ערליכי
 מענר זין מינומלכי טורדייט אדרר בויזהייט
 מיין סטיאן מונ זיך היט מינומנדר • ביריהן
 קעגן מיבר מיני מוואמרהייט • דא פֿון זיא
 ווערר עהר נאך נולן האסן • זיך ביי זיין
 דען טויט קוועלן מונ אמרטרן לו למסן • זיא
 וואוסטן) 2

שאלות ותשובות

ומוסטן יום גמר וואל • דאס • וואן דיא
 זאך ניכט זוא ווערי • וויא זיא סון ישוע
 לערטן • זוא ווירדן זיא זאלכר מירר
 לער גאר טלעכטן גלויבן פינדן • דאן עט
 וואר יום ניכט זיא ווינקל • זאונדן סרייז
 עפנטליך זין אנווענהייט פיל טויזנד הענטן •
 זויך דער ערגסטן פיינרי קרישטי • דער
 פרושים צדוקים זאל טריפט גילערטן גאעהן •
 וועלכי זאלכר זאנווארהייט זאל ערדיכטונג
 ווירדן עפנטליך זאזט דען פילוסופים זאל
 חכמים זאונט דען גוים וויררטפרוכן
 זאבן : זאבר דיא עפנטליכר טאט וואר דא •
 זאל וואררי דיא זפוטטוליי ווארהייט זיא
 גרויטן לייכן זאל וואונדן • וועלכי דיא זפוטטל
 זשם ישוע טאטן סון זאבן הרמב בקרעפט זיא :
 דא זין דאן זיא גהערט דיא גרויט
 ווינהייט זאל וויטנאמפט זוא פילר פרעהרן
 לשונות • דארין זיא זאונט גזייני זון
 גילערטי זענר קרישטוס זאונט זאלן סעלקרן
 פרעדיגטן • זאל לואר זאלכט זיא דער
 גרעסטן זיברלייגונג דעו גייטט גאט •
 זוא וואל זיא זען לזעהרין זאל דען
 זפוטטלן זעלבסט : דא דורך דאן זיא
 סאר דער זעלט זוא פראכטיטי לער סון
 דען

דעס גקרייליגסטן מונ גטויטסטן ישוע דער
 ממון דורך דרמנג • דאס ענדליך דימ
 גרויסטן היירניטן קיזר מונ קיניגי ומאט
 דען קליגסטן מונ גלערטיטטן הענין זיך
 מוסטן מונטר דיזי לער מונ דעס משיח
 בייגן : הידורך האט גאט זעלבסט דימ
 מפוסטולטי לער מונ טריפטן בקרעפטיגט
 מונ פון מירר געטליכן ומרהייט מין דער טמט
 גילייגט • ווימ דמן מויך ניכט לו ביגרייפן •
 ומרוק דימ גרויסן היירניטן קיזר מונ פֿעלקרי
 זעלכי דער עבודה זרה • דער פראכט מונ
 ומלוסט ריזר זעלט גומאט ווימ ניכט זעניגר
 דימ מפיליגן קלוגן • גילערטן הענר זמ ומול
 טונרר יהודים • מלז גוים פון מירר אמנדה
 מונ מנהגים • זעלכי טיילט דער פֿרנופט •
 טיילט דען ליסטן דעו פֿלייטי • טיילט מויך
 דעס מברגלויבן מונ טיינהיליגקייט גיאעס
 ומרן • זמלטן מב זוייכן • מונ דער לער מיינט
 גיקרייליגטן ממנס מונ זינר מיינפעלטיגן
 יונגר • פון זעלכר לער זיא דאך ניכטט מלז
 מיינן ווירטפרוך דער פֿרנופט מונ מיינן
 פֿדררוט דער מייניפֿלמלטן נאטירליכן
 מפֿעקטן מונ לונייגונגן לו גיומרטן המטן •
 ווימ זימי • ומגי מיר • זמלכן דינגן העטן
 קענן

שאלות ותשובות

קען ביימ־עמלן • וואו זימ ניכט ווערן מיבר
לייגט גיווען דער געטליכן מונכיוועגליכן
ווארהייט זאלכר לער מונ גלויבנט קמן ניכט
ביגרייכן ווערן : הילו קואט • דאס דימ
אפוסטל מונ מוואנגליסטן קיינס דינג ווא
סיינד מלו דער ליגן • מונ דעמאך דימ
ווארהייט היט גרויסק עהנטט מין מירן
טפריכן מונ פדעדיגטן גיטריכן : ווער
וואלט נון פון זאלכן ווארהייט ליבנדן מונ
זאנטט פדמואן ערליכן לייטן היינן מונ מרג
וואוקן • דאס זימ זאלטן מן מייניגן גהאפטן
פמרטיל מונ נון דערגלייכן מווארהייטן
ערריכטיט החבן • ווימ דמן פון דען געטליכן
מוועהן מונ ווארהייט דער טריפט דעו
ברית חדשה מיס דריטן ספר היט ווערן
בס"ד זאל גיהמנולט ווערן :

שאלה ב'

וויטן דען מויך דימ יהודים גיטטימן • דאס
דיז מליס מלומ גיטעהן :
פרייליך • דמן (א) ביקען זימ זאלכט היט
מירק טילטווייגן • דאס זימ זאלכן ערלעזונגן
מין מירן ספרים ניכט ווידרטפדעכן : (ב)
גטטימן זימ עט היט מירק מייגנט בקענטניס :
מונ

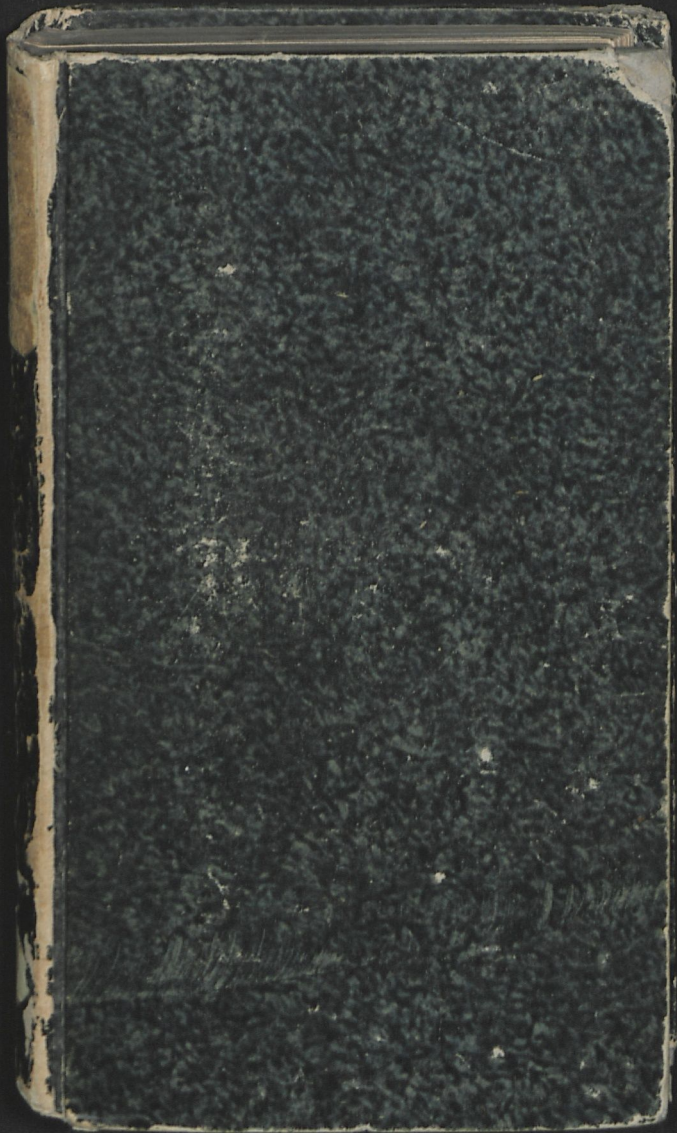
מול' לומר דמאית' אמן ס'ון מנדרן דינגן ניכט
 לעדי' וועל'צי' מין דעס טאלאודיטן סנהדרין
 מול' ואונסט גיטטמורן מול' ביקעניט וועררן'
 וואו מיזט עט מיני' מויסגי'אמל'טי' זומך ביי'א
 דען מל'טן יורן' דמשי'שוע' מין דען נמאן י'שוע
 וואונדר גיטמן: מונטר מנדרן סטימט מין דעס
 בוך שבת ירושלמי' פ' שמונה וכו' בר בריה של
 רי'בל הוה ליה ולע' י'אחא חד בר נשי' ולחש
 לי'ח מן שמי'ה די'שוע (פנתרי'יה) וענשם: דער
 זון דעו' זונט רי'בל' המט' מין גי'נמאן (גי'סט
 מדר' דער גלי'כן טויטלי'כייט) עט קמק מין
 אמין' מול' ביטוומר מין מין נמאן י'שוע
 דעו' זונט פנתרי'יה (וועל'כר ס'מר מי'נס ס'מטר
 דעו' י'שוע ס'ון דען יורן ג'המל'טן וואורן)
 מול' ער וואנד ג'זונד: היה'ער ג'הערט'
 וואט דמ' סטימט מין דעס טאלאודיטן בוך
 עבודה זרה ס'ון ר' אלעזר' ווי'א מיר עט רמן
 מויך גי'פונן מין דעס מדרש קהלת מי'כר
 די'א ווארטי' כל הדברים יגעים לא יוכל איש
 לדבר' מלי' דינג' זיין סווער' עט קמן זי'א
 קיינר מויט ספרעכ'ן: ר' אלעזר בן דמה
 נשכו' נהשי' ובא יעקב איש כפר סכני'א
 (לרפותו) משם ישו בן פנדרא' ולא הניח
 ר' ישמעאל' ר'א דען וון דמ'ה טטמך מי'ני
 ס'למג'י'

שאלות ותשובות

סלמנגי • מוז עט קמק יעקב מיין זמן מויט
דעק פֿלעקן סכניא מיס לו היילן מיס נאמן
ישוע מיינס וון פנדירא • מוז עט וואלט עט
ניכט לו זאסן ר' ישמעאל : דמט פירוש
מין עבודה זרה ספריכט • דיור יעקב זייט
מיין יונגר ישוע פֿון בצרית גיווען : היהער
גיהערן זייט לעטטרונגן דער יודן • וועלכי וויט
זאונסט • מלוח בעמרט מין דעק גיפטיגן
בוך הולדות ישוע גינמנט • ערמלכט • דמ
זייט לווהרגיטימן • ישוע המב גמר פֿיל לייכן
מוז וואונדער גיטמן • וויט דמן מויך גמר
פֿיל וואונדעררינגי • וועלכי ישוע פֿמריכטיט
מין וואלכס ספר ערלעהלט ווערדן : זייט
ספרעכן מבר ער המב עט גיטמן
דורך דמו שם המפורש :

* * * *
* * *
* *
*

Nf. 1.

Inches
Centimetres

Farbkarte #13

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

B.I.G.

4

CALVOERIUS
DE VERITATE
HISTORIÆ CHRISTI

MDCCLXXXIX.

שאלות ותשובות

עון דעם מאת דער העטה פֿון אמת
נדפס בשנת תצ"ט :

שאלה א'

פֿרעוואַ עס איז . גאט מוז רומ . דאס
זיכט זאגן : קען דאס יודן ניכט ספרען .
דיא קריסטן האבן דאס יעדן . וואס פֿון
קריסטן איז מוז גיפערערגט ווירד .
עררדיכטיט :

וואָס
וואס קען מירך דאס מינים מוז גאט
לעסטלעכע לייט זאגן . וואס פֿון משה מוז
דעסן טאטן מוז וואררווערקן מיין דער
תורה טאט . זאלעס זיא פֿון דען יודן
עררדיכטיט : זאלער גסטמלט אבר לייבט
קין מעשה אער מיין דער וועלט פֿעשט .
מוז קען מירך מוז זאלעס וואס מוז לויפל
לידן . מוז אברהם . יצחק . יעקב . משה .
זאגן וואס זאלעס . זאלעס . זאלעס . זאלעס .
מאגט

ח

4